

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

SİNCAN 1 NOLU VE SİNCAN KADIN KAPALI CEZA İNFAZ KURUMLARI
İNCELEME RAPORU

1.OLAY

Heyet, Her Türlü Şiddet, Kötü Muamele ve İşkence ile Ceza ve Tutukevleri ile İlgili Sorunları İncelemekle Görevli Alt Komisyon Tekirdağ 1 ve 2 Nolu Ceza İnfaz Kurumları ve Edirne F Tipi Ceza infaz Kurumu'nda yaptığı incelemelerden sonra, ceza infaz kurumlarımızın koşulları, hükümlü ve tutukluların şikayetleri ile ilgili olarak Sincan 1 Nolu F Tipi Ceza İnfaz Kurumu ve Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda inceleme yapmayı gerekli görmüştür.

2. AMAÇLAR

1. Adalet Bakanlığı'nın 45/1 Nolu Genelgesi'nin ortak etkinliklere ilişkin üçüncü bölümünün 13. maddesinde yer alan sohbet faaliyetinin gereği gibi uygulanıp uygulanmadığının tespiti,
2. Ceza infaz kurumlarının sağlık koşullarının incelenmesi,
3. Hükümlü ve tutukluların üst aramaları sırasında rahatsız edilip edilmediklerinin tespiti,
4. Ceza infaz kurumlarında kötü muamele olup olmadığının tespiti,

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

3. HEYETİN OLUŞUMU

Heyet, Her Türlü Şiddet, Kötü Muamele ve İşkence ile Ceza ve Tutukevleri ile İlgili Sorunları İncelemekle Görevli Alt Komisyon Başkanı ve Çorum Milletvekili Murat YILDIRIM, Denizli Milletvekili Mithat EKİCİ, Kahramanmaraş Milletvekili Fatih ARIKAN, Bingöl Milletvekili Kazım ATAĞLU, Sivas Milletvekili Malik Ecdar ÖZDEMİR ve Kars Milletvekili Gürcan DAĞDAŞ'dan oluşan Alt Komisyon ile Komisyon Uzman Yardımcısı Halil İbrahim BAYAR'dan oluşmuştur.

4. GÖRÜŞMELER ve İNCELEMELER

Heyet, 10 Haziran tarihinde Sincan 1 Nolu F Tipi ve Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda görüşme ve incelemeler yapmıştır. Heyet, ceza infaz kurumlarının yöneticileri ve diğer görevlileri ile yapılan görüşmelerden sonra ceza infaz kurumlarında incelemeler yapılmış, hükümlü ve tutuklularla görüşülmüştür.

4.1. 45/1 Nolu Genelge'nin Ortak Etkinliklere İlişkin Üçüncü Bölümünün Gereği Gibi Uygulanıp Uygulanmadığına İlişkin Yapılan Görüşmeler

Adalet Bakanlığı'nın 01.01.2007 tarihli 45-1 Nolu Genelgesi'nin Ortak Etkinliklere ilişkin üçüncü bölümün 13. maddesinde yer alan "Güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde, idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen istekli hükümlü ve tutuklular, 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde ve idarenin gözetiminde, açık görüş alanlarında veya diğer ortak yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde haftada toplam 10 saati aşmamak üzere sohbet amacıyla bir araya getirilebilir. " hükmünü ceza infaz kurumlarında gereği gibi uygulanmadığına dair çok sayıda şikayet yapılmıştır.

Sincan 1 Nolu Ceza İnfaz Kurumu Müdürü Genelgenin 13. maddesinin 30 sohbet grubunun haftada 2 saat sohbet için bir araya getirilerek uygulanabildiği, sohbetlerin haftada 10 saat olarak uygulanmasının mekan ve personel yetersizliği nedeniyle mümkün olmadığını ifade

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

etmiş, ancak hükümlü ve tutukluların değişik sosyal faaliyetlere haftada 10 saat katılabildiğini belirtmiştir.

Kurum müdürü, sohbet faaliyetinin 2 saat uygulanmasının özellikle fiziki mekan yetersizliğinden kaynaklandığını, ceza infaz kurumunun fiziki yapısının 10 saate kadar sohbet faaliyeti uygulanmasına imkan vermediğini ifade etmiştir.

Terör suçu nedeni hüküm giymiş 3 kişinin odasında görüşme yapılmıştır. Görüşmede hükümlüler, 10 saatlik sohbet uygulamasının 10 saat değil de 2 saat uygulanmasının haksızlık olduğunu, F Tipi ceza infaz kurumunda esas sorunun tecrit edilmiş olmalarından kaynaklandığını, tecridin psikolojik sorunlara yol açtığını belirtmişlerdir.

Adli suçlardan tutuklanmış kişilerle tutuklular sohbet faaliyetindeyken yapılan görüşmede tutuklular, ceza infaz kurumu yönetimi hakkında şikayetlerinin olmadığını, ancak F Tipi ceza infaz kurumlarının yapısal olarak kendilerini etkilediğini, ruhsal sorunlara yol açtığını, bunun sonucunda da sağlıklarının bozulduğunu dile getirmişlerdir.

Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda terör ve adli suçlar nedeniyle hüküm giymiş kişilerle yapılan görüşmede, terör suçları nedeniyle ceza almış hükümlüler, F Tipi ceza infaz kurumlarının tecride yol açtığını, 10 saatlik sohbet haklarının uygulanmadığını, bu hususta idarenin üzerine düşen vazifeyi yerine getirmediğini ifade etmişler ve bundan başka ceza infaz kurumu idaresinin keyfi uygulama ve işlemlerinden şikayette bulunmuşlardır.

Adli suçlardan hükümlü olanlar ise; ceza infaz kurumunun yaşam koşullarının oldukça iyi olduğunu belirterek yöneticilerden şikayetlerinin olmadığını ifade etmişlerdir.

4.2. Ceza infaz kurumlarının Sağlık Koşulları Hakkında Yapılan Görüşmeler

Sincan 1 Nolu F Tipi Ceza İnfaz Kurumu Müdürü, 7 ceza kurumunun bulunduğu büyük bir kampus içinde ceza infaz kurumlarının bulunduğunu, sağlık hizmetlerin kampus sağlık merkezinde bulun 8 doktor tarafından yürütüldüğünü, doktorların ceza infaz kurumlarında gerekli muayeneleri yaptığını, hastaneye sevke gerektiren ciddiyette hastalık olduğu zaman gerekli işlemlerin yapıldığını açıklamıştır.

Sincan 1 Nolu F Tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda hükümlü ve tutuklularla yapılan görüşmede görüşülen hükümlü ve tutukluların hepsi de dilekçelerinin çok geç cevaplandığını, özellikle

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

sevklerinin aylarca işleme alınmadığını bu nedenle sağlık sorunlarının ciddileştiğini ifade etmişlerdir.

Heyetin Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda hükümlü ve tutuklularla yaptığı görüşmede, görüşülen hükümlü ve tutuklular hastaneye sevklerin bazen 6 ayda çıktığını, bu sürede hastalığın şiddetlendiğini belirtmişler ve ceza infaz kurumunda bir tane kadın hastalıkları uzmanının bulunması gerektiğini dile getirmişler.

4.3. Hükümlü ve Tutukluların Üst Aramaları Sırasında Rahatsız Edilip Edilmediklerine İlişkin Yapılan Görüşmeler

5275 Sayılı Ceza Ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunu'nun 26. Maddesinde;

“ (1) Kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabilir. Her ay bir kez mutlaka arama yapılır.

(2) Aramalar, gerektiğinde dış güvenlik görevlileri veya kolluk kuvvetleriyle veya diğer kamu görevlilerince ortaklaşa gerçekleştirilebilir.” denilmektedir

Sincan 1 Nolu F Tipi Ceza İnfaz Kurumu Müdürü üst aramalarının mevzuatta öngörülen şekilde yapıldığını, hükümlü ve tutukluların odalarından çıkışlarında aranması gerektiğini, ancak infaz memurlarının arama yapmakta sıkıntı çektiğini, hükümlü ve tutukluların aramalara direndiğini, ziyaretçilerin ise; duyarlı kapıdan geçirilerek gerekli üst aramasının yapıldığını açıklamıştır.

Bu hususta Sincan 1 Nolu F Tipi Ceza İnfaz Kurumu'nda hükümlü ve tutuklularla yapılan görüşmede terör suçları nedeniyle tutuklanmış ya da hüküm giymiş kişiler üst aramalarının kendilerini rencide ettiğini, aynı şekilde ziyaretçilerinin de onur kırıcı şekilde arandıklarını ifade

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

etmişlerdir. Ancak; adli suçlardan hüküm giymiş ya da tutuklanmış kişiler bu hususta bir rahatsızlık dile getirmemişleridir.

Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda da üst aramalarıyla ilgili olarak yapılan görüşmelerde terör suçları nedeniyle tutuklanmış ya da hüküm giymiş olanlar üst aramalarının kendilerini ve ziyaretçilerini rahatsız ettiğini, küçük düşürücü muamelelerin yapıldığını belirtmişlerdir. Yanız; adli suçlardan tutuklu ya da hükümlü olan kişiler, ceza infaz kurumunda üst aramalarının doğal olduğunu, ziyaretçilerinin de kötü muameleye maruz kalmadıklarını ifade etmişlerdir.

İncelenen ceza infaz kurumlarının yöneticileri hastaneye sevk ve tedavi sırasında kötü muameleye ilişkin iddiaların terör suçları nedeniyle tutuklanmış ya da hüküm giymiş kişilerce yapıldığını, bu kişilerin araçlara binerken slogan attıklarını, bu nedenle müdahale edildiğini, muayene sırasında ise, muayene eden doktorun kelepçelerin açılmasına müsaade etmemesi durumunda, kelepçelerin açılmadığını, doktorların bu hususta tedirgin olabildiklerini, bazı hükümlü ve tutukluların kelepçeler açılmadan tedavi edilmeyi kabul etmediklerini ve bunu kötü muamele olarak adlandırdıklarını açıklamışlardır.

Bu hususta terör suçundan tutuklu ve hükümlüler hastaneye sevk edilirken ve tedavi sırasında kelepçe takılmasının doğru olmadığını, güvenlik güçlerinin kendilerine kötü muamelelerde bulduklarını belirtmişlerdir. Diğer suçlar nedeniyle tutuklanmış ya da hüküm giymiş kişiler ise; kötü muameleye ilişkin şikayette bulunmamışlardır.

4.4. Ceza İnfaz Kurumlarında Kötü Muamele Olup Olmadığının Tespiti

İncelenen ceza infaz kurumlarında kötü muamele iddialarının genellikle hastaneye sevk edilen hükümlü ve tutukluların araçlara bindirilmesi ve tedavilerinin gerçekleştirilmesi sırasında meydana geldiğine dair şikayetler üzerine görüşmeler yapılmıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

5. SONUÇ ve ÖNERİLER

1. Sincan 1 Nolu F Tipi Ceza İnfaz Kurumu ve Sincan Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda Adalet Bakanlığı'nın 45/1 Nolu Genelgesi'nin ortak etkinliklere ilişkin üçüncü bölümünün 13. maddesinde yer alan sohbet faaliyetinin fiziki imkan ve personel yetersizliği nedeniyle 10 saate kadar uygulanamadığı tespit edilmiştir.

2. İncelenen ceza infaz kurumlarında sağlık hizmetlerinin genel olarak aksamadığı ancak, hastaneye sevk işlemlerinin uzun süre aldığı için hükümlü ve tutukluların sağlık durumlarının hastaneye sevk edilene kadar kötüleştiği tespit edilmiş olup, sevk işlemlerin sonuçlandırılması için belli bir süre öngörülmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

3. İncelenen ceza infaz kurumlarında terör suçu nedeniyle hüküm giymiş veya tutuklanmış kişilerin üst aramaları esnasında rahatsız edildiklerine dair şikayetlerde bulunduğu, ancak, diğer hükümlü ve tutukluların aynı kanaatte olmadığı tespit edilmiştir.

4. İncelenen ceza infaz kurumlarında bazı hükümlü ve tutukluların doktor muayenesi sırasında kelepçelerin açılmamasını kötü muamele olarak adlandırdığı, muayene doktorun kelepçelerin açılıp açılmaması hususunda karar verdiği, uygulamanın kötü muamele olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı

Murat YILDIRIM,
Çorum Milletvekili

Fatih ARIKAN,
Kahramanmaraş Milletvekili

Mithat EKİCİ,
Denizli Milletvekili

Kazım ATAÖĞLU,
Bingöl Milletvekili

Malik Ecdar ÖZDEMİR,
Sivas Milletvekili

Gürcan DAĞDAŞ,
Kars Milletvekili